

ლიცეოს სკოლაში სამუშაო

საშურის მუნიციპალიტეტის ბაზეთ „საშურის მოამბის“ ღამატიკა
№26 თებერვალი, ორშაბათი, 2018 წელი

ილია ჭავჭავაძე -

ა ზ რ ე ბ ი

ღირსება და სიკეთე რომელიმე მთავრობისა, ხალხისაგან ცნობილი და აღიარებული, სთესავს ხალხში იმ სიყვარულის თესვას, რომელიც მეტად სანატრელი უნდა იყოს ცნობიერად მომართულ და მიმართულ სახელმწიფოსათვის; და მართო ეს სიყვარული სათავედ ყოველ იმისა, რაც კი შეადგენს სახელმწიფოს ძალასა და ღონეს, იმიტომ რომ მართო სიყვარულით აღფრთოვანებული ხალხია საიმედო ყოველს განსაცდელში, რაც კი სახელმწიფოს ისტორიის გზაზედ შემთხვევა ხოლმე, მართო სიყვარულით გულგამთბარს ხალხს შეუძლიან, სიცოცხლისა და ქონების განირვა სახელმწიფო კეთილდღეობისათვის, მართო სიყვარულით გაძლიერებულის ხალხით შეიძლება იმისთანა სასწაულები მოახდინოს სახელმწიფომ, რომლის მაგალითები ბევრია ისტორიაში და რომელიც დღესაც გვიკვირს და გვაოცებს. საცა ეს სიყვარული არ არის, იქ სახელმწიფო ფუღუროა, ფუყუა, ერთი ლაზათიანის ქარის შემობერვა და იმისი გადამსხვრევა ერთია.

პატივისცემა იმაში კი არ უნდა მდგომარეობდეს, რომ ადამიანი ადამიანს პირ-მოთნეობით ექცეოდეს. ეგ ადამიანის პატივისცემა კი არა, ეგ შეურაცხყოფა იქნება. ცუდია, თავის შემეცნების შემადგინებელია, ადამიანის მოღალატეა ის ექიმი, რომელიც სნეულს უებარს წამალს არ ასმევს მართო იმის გამო, რომ მწარეაო. არა, ჭეშმარიტი პატივისცემა ის არის, რომ პირში, გულახდილად, ადამიანმა ადამიანს მართალი სიტყვა უთხრას. ისე უთხრას, რომ არ შეუგინოს, არ შეურაცხყოს მისი ადამიანობა, მისი კაცობრიული გრძობა, ღირსება და პატივი, არ დაურღვიოს ის ძვირფასი და უკეთესი ზნეობითი კანონი, რომელიც კაცს კაცად ჰქმნის და რომლის მეოხებითაც იგი თავის-თავს კაცად სცნობს და აღიარებს.

არა გვგონია, რომ სხვაგან სადმე იყოს ისეთი ქვეყანა, საცა ადამიანის პატიოსნება და ნამუსი ისე წინდაუხედავად, ტყუილუბრალოზედ ილახებოდეს, როგორც ჩვენში. ჩვენის ფიქრით კი, ადამიანს, კაცია თუ ქალი, პატიოსნების და ნამუსის მეტი სხვა უძვირფასესი არა აქვს-რა გასაფრთხილებელი და წმინდად შესანახავი. ადამიანი ადამიანობს მართო პატიოსნებით და ნამუსითა და ვინც ეს იცის, იმისათვის შებლაღვა ან ერთისა და მეორისა ყოველს დანაკლისზედ უმძიმესია, ყოველს მწუხარებაზედ უდიდესი მწუხარებაა. ამისთანა საქციელს არ ვერიდებით არც შინა, არც გარეთ, არც საქვეყნოდ და არც კერძოდ, არც საზოგადოებაში, არც ცალკე-როცა ეს ამისთანა უკადრისი საქციელი აშკარაა და პირდაპირ ზედმოსეულია, მაშინ ამის მოქმედს ცოტადენი ნიშანწყალი ადამიანობისა კიდევ შეიძლება ვუგულისხმომთ, იმიტომ რომ არ იქნება ისიც არ გამოელოდებოდეს რაიმე განსაცდელსა აშკარად გაუპატიურებულის კაცისაგან. მაშასადამე, იგიც რაიმეს უნდა ჰშიშობდეს, და რაკი გაკადნიერდა უკადრისის ქცევისათვის, სჩანს სძლია შიშსა და განსაცდელს გულდაგულ უხვდება. პირდაპირ ზედ მოსეული ავაზაკი იმოდენად საზიზღარი არ არის, რამდენადაც მხალხი ქურდბაცაცა. იმიტომ რომ ამისთანა ავაზაკი იმოდენად იმეტებს თავისთავსა, რამოდენადაც გამომეტებული ჰყავს თავისი მოპირდაპირე; აქ მართო გამარჯვებაა თავდები მისის გადარჩენისა. ქურდ-ბაცაცა კი მალული მტერია, მისი ანგარიში იმაზეა აგებული, რომ შემარჯვება თუ შემარცხება, მე თვითონ მე თვითონ არ დამაკლდება-რაო, მე-კი შემძლიან ვაწვო, თუ შემარჯვეა, და ეს კი, მე ვერას მავნებს, თუ შემარცხაო.

ქურდბაცაცაზედ უარესნი არიან ისინი, ვინც იმოდენად ხელს იღებენ თავზედ, რომ ცილისწამებით, ხმების დაყრით ჩუმად და იღუმალად უბლაღავენ თავის მოპირისპირეს პატიოსნებას და ნამუსსა. რაკი ჯავრი ვისზედმე ჩაიდეს გულში, მაშინ იმათთვის მოსარიდებელი აღარა არის-რა: კაცია, თუ ქალი, არ მოერიდებინ, რომ ყოველგვარი ლაფი თავს გადაასხან და ერთსაც და მეორესაც სახელი გაუტეხონ; სახელი დაუმზონ.

თქმა არ უნდა, ძნელი გასამიჯნავია ადამიანის „მე“ და „ჩვენ“. ბევრს შემთხვევაში ძნელი გამოსაცნობია, სად თავდება „მე“ და სად იწყება „ჩვენ“. კარგად წარმატებული გონება უნდა და კარგად განმედილი გული, რომ კაცმა ამის გამიჯვნაში არ წაიბოროძიკოს. ჩნდა სამწუხაროდ, ეს ბოროძიკი ჩვენში ხშირად ცოდვად უნდა ჩაეთვალოს ბევრს ჩვენს ლიტერატორს. რასაკვირველია, თითონ სიძნელე ცოტად თუ ბევრად ამისი შესაწყნარებელი საბუთია. მაგრამ იგი კადნიერება, რომლითაც ზოგიერთნი ჩვენგანი შეჰმოსენ ხოლმე თავის სიტყვა-პასუხს, იგი სილაღე და სითამამე, რომლითაც იგინი შეჰლახვენ ხოლმე ადამიანის პიროვნებას და სადგურს, გვარწმუნებს ჩვენ, რომ იგინი თავის დღეში არ დაფიქრებულან მასზედ, თუ საჭიროა „მე“-სა და „ჩვენ“-ს შუა საზღვარი რამ დაიდოს. დაფიქრებული აქვთ, რომ როგორც „ჩვენ“ ისეც ადამიანის „მე“, თავის უკეთეს და დაუღალავ მფარველად თვით იმ ლიტერატურას სთვლის და აღიარებს, რომლის წყალობითაც ეგრე დაუდევნელად, ეგრე წინდაუხედავად ჩვენში გაუპატიურებულია, გაბიაზრებულია ადამიანის „მე“.

რასაკვირველია, ვინც ღრმად დაკვირვებას საგნისას ჩვეული არ არის, ვისაც გონების თვალი არ უჭრის და ტფილისის ბულვარის მოძღვრება კაცობრიობის მოძღვრებად უნამებია, იმას ადამიანის „მე“-ს ხსენებით მიზეზი მიეცემა იფის ფასის

ლიბერალობა გასწიოს და ჩვენ შეგვენამოს, ვითომც ჩვენ იმ სამართლიანად გმობილს ეგოიზმს ექადაგებდეთ, რომელიც ეჩოსავით სულ თავისკენ ითვლის, ყველაფერს თავისთვისა სწემობს, ჩვენ იმ გრძნობაზედ ვლაპარაკობთ, რომელსაც ადამიანის საკუთარის ღირსების გრძნობა ჰქვია და ურომლისოდაც არც კაცი კაცად იხსენება და არც საზოგადოება საზოგადოებად. ადამიანს მისი „მე“ გაუნადგურეთ, მისა საკუთარს კერაზეც ნუ მოასვენებთ, შინ შეესიენით, სჯიჯგნეთ, ჰსწენეთ სულიერად თუ ხორციელად, დღემუდამ შიშს ქვეშ ამყოფეთ, ან ეხლა შემომიხტებიან, ან ეხლაო, ერთის სიტყვით, საკუთარის ღირსების გრძნობა აჰყარეთ და გაუქარვეთ და რაღა დარჩება ადამიანს ცხოვრების საგნად? რისთვისღა გაისარჯოს? რისთვისღა იღვანოს? რისათვისღა მისცეს მხარი თავის მსგავსსა, თავის მოძმესა? ან რისთვისღა უნდა თითონ საზოგადოების არსებობა? ტყის ნადირი რით იქნება უარესი ამგვარად გათახსირებულ, ამ ყოფაში ჩავარდნილ ადამიანზედ? რა განსხვავება იქნება პირუტყვსა და იმისთანა ადამიანს შორის, რომელსაც თვისი „მე“, თვისი ვინაობა, თვითება, თვისი პიროვნება და ღირსება დასჭარავრია.

უწმინდესი მოვალეობა საზოგადოებისა, ესე იგი მთავრობისა, რომლის წყალობითაც ადამიანი ადამიანობს, იგია, რომ ადამიანს „მე“-ს დღემუდამ მფარველობდეს, უმიზეზოდ, უდანაშაულოდ შინ არავინ შეუსიოს და არვის გააქელვინოს; მის სულიერს და ნივთიერს კუთვნილებაზედ მშვიდობით და სხვის ხელშეუხებლად ამფლობელოს და ამით, რამოდენაც შესაძლოა, სრულდა ბედნიერ ჰყოს. თითონ მიზეზი და საბუთი საზოგადოების არსებობისა მართო ეგ მოვალეობაა და სხვა არა-რა. ეგევე წმინდა მოვალეობა კისრად ადევს ლიტერატურასაცა. ამის გარეთ ლიტერატურას ასპარეზი არა აქვს.

თუ სამართლიანი ხარ და კაცთმოყვარე, მაშინ ყველაფერი ხარ, სავსე კაცი ხარ, იმიტომ რომ იღვანებ და იმოქმედებ შეძლებისამებრ, რადგანაც უქმად ყოფნის ნებას გრძნობა სამართლიანობისა არ მოგცემს ამ ნუთისოფელში, საცა ოფლის ნურვით უნდა ჰყიდულობდეს თვითოეული თავის კერძს ცხოვრებისას, და კეთილის-მოქმედიც იქნები, რადგანაც ავკაცობის ნებას არ მოგცემს გრძნობა კაცთმოყვარეობისა. შეძლებისამებრ იღვანე და იმოქმედე კეთილი, - სხვას ამის მეტს არასა სთხოვს ქვეყანა თავის შვილსა.

დადგა მარხვა სინანულისა, მოვიდა დღე განკითხვისა. იმ განკითხვისა კი არა, რომელსაც საშინელი განკითხვა ჰქვია და რომელსაც ჯოჯოხეთი და „ღრჭენა კბილთა“ მოსდევს. არა, ბატონებო, ეს იმისთანა განკითხვაა, საცა თითონ ბრალეული თავისის - თავის გამკითხველია და მსაჯული. მაშასადამე, აქ „კბილთა ღრჭენას“ და ჯოჯოხეთს ადგილი არ ექნება. აქ მხოლოდ ის არის საჭირო, რომ კაცმა თავისი ცოდვები ჩამოთვალოს და სთქვას: ვინანო. რაკი ეგრეა, ყველა კაცი უნდა დაუფიქრდეს თავის წარსულს ცხოვრებას თავისის ცოდვა-მადლის გასარჩევად, თუ სურს ქრისტიანული წესი აღასრულოს და დრო სინანულისა ტყუილ-უბრალოდ არ გააქარწყლოს.

უფროს - ერთი ადამიანი ისე გაივილის ხოლმე თავის ცხოვრების გზასა, ისე დაჰლევს ხოლმე თავის სიცოცხლეს, რომ ერთხელაც არ ჩაახედებს თავის თვალს გულში იმის გასარკვევად, თუ რისთვის ვიყავ, რისთვის ვარ და რა გამიკეთებიაო. ესე მიდის და ილევა ცხოვრება ათასისა და ათიათასისა. მართო ათასში ერთი თუ იქნება იმისთანა, რომ ამ ხვედრს არ ექვემდებარებოდეს და თავისთავი განსაკითხველად თავისთავისავე წინაშე დაეყენებინოს, ანუ, როგორც რუსთაველი იტყოდა, გაეთავისწინებინოს.

ზოგი, თუნდაც მოცლილი იყოს და არ იცოდეს სად მიაფშენიტოს თავისი დრო და ხანი, საჭიროდ არა ჰხედავს ათასში ერთხელ მაინც თავისთავს ანგარიში ჩამოართვას, თავის-თავს მოჰკითხოს თავისივე ადამიანური ვინაობა, ადამიანური ავ-კარგიანობა.

დიდად წარმატებული გონება და გული უნდა ჰქონდეს, რომ კაცი შემძლებელი იყოს თავისი თავი გაითვალისწინოს და თავის-თავს მსაჯულად გაუხდეს პირუთვნელად, იმიტომ რომ იგი ერთსა და იმავე დროს მსაჯულიც უნდა იყოს, მოსარჩელეც, ბრალმდებელიც და ბრალდებულიცა.

...რაკი ადამიანს არა შეუძლიან კაცთა კრებულის გარეთ იცხოვროს ცალკედ და მიუკარებლად, რაკი ერთმანეთობა ბედისწერასავით თვითოეულ ჩვენგანს - გვინდა თუ არა - სხვის გამკითხველად ჰხდის და უამისოდ კაცი კაცს ვერ შეხვდება, ვერ შეეყრება, ვერ გაეყრება, აქედამ ცხადია, რა დიდძალი მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს გრძნობას განკითხვისას კაცთა საზოგადოების არსებობისათვის. ხოლო ისიც ცხადია, რომ ვერ გამკითხველი თავის-თავისა სხვის განკითხვასაც ვერ შესძლებს, და სწორედ აქ არის სათავეც ყოველის უბედურობისა. იმიტომ რომ მაშინ მართალი აღარ ჰტრიალებს საზოგადოებაში და ყოველივე უბედურობა ხომ უმართლობისაგან არის წარმომდგარი.

თ ა რ გ მ ა ნ ი

რუსულიდან თარგმნა ეკა ბაქრაძემ

* * *

* * *

ვიღაცა ალერსით მთვრალია უღვიწოდ
 და ზოგიერ ბახუსით ზღვარგადასულია,
 მე კი, მთელი ღამე ვრდილობ, გავუღიმი,
 საკუთარ სინდისთან დავზავდე სრულიად.
 სინდისთან, რომელიც ის მძიმე ჯვარია, –
 ვზიდე ხავსმოდებულ, ერთგული მკლავებით,
 სინდისი – სამყაროს უსრული არია,
 სივრცეს შენივთული შუქი ვარსკვლავების...
 ისევ ინიღბება საღამო ნალმით,
 ნყვდიადს, რხენებივით ნელი სვლით ვადენის
 და, ზეერის მალალი თალიდან დაღვრილი,
 ქარს მოაქვს ჩემამდე სილაღე რამდენი...
 თავითი კი... მაწდური სიმშვიდით დამქერის,
 ჭირვეულ გზებისკენ მიხმობს ბელოზებელი,
 იქ, სადარ მკვდარია წყალი და ნამქერი, –
 როდვილი სულებების ჩრდილივით მხლენელი!

* * *

როცა ბაგეებს სიამე მორთავს
 და სანუკვარი სურვილით თრობა,
 როცა არსებობს ნყურვილი ორთა
 და უძლოურია წრუ მებობობა...
 როს მოთენთილი, ავხორეი სული
 თავისუფლებას გრძნობს, ხურვებანს,
 როცა ვნებები, ნრეგადასული,
 სხეულოზე საზნად გეხურებინან...
 იმ წუთებს ველოციით დასაბამიდან,
 მიულნევილობას გვერდს რომ უვლიდა,
 ახლა მიხვდები, რატომ ვავიდა
 შენი სურვილი ამ სხეულიდან!

* * *

რადარ უწნაური ვიგობენ,
 (შევიშაღე, ბიჭო, მგონი),
 მწერმა, უსახელო თითზე
 შემომაჭლო ბეჭდის რგოლი...
 აკრძალული გრძნობის დარი
 და ნესტარზე უფრო მწველი,
 მკანრავს ბედის თითისტარი,
 როგორც მხამიანი მწერი...
 რხელ მირაყებს ვრელავ რალად,
 ვეხიზნები სიზმრის ღრიჭოს.
 რხადმა თუ არ ამარალა
 ეს მირაყიერ, ჩემო ბიჭო!

არ გამთქვა მაწდურმა და ეშმა შემეკრა –
 ავი ერთგულების თრობით ვაღვიწილი.
 ამოივლიჯე მკერდიდან ჩემი გული
 და ძაღლებს მიუგდე, უსულიო ლეშივით...
 სიტყვას, დამუნჯებულს ყავლი გაყვიდა
 და ნარსულს შემოვრჩი – ანმოდან დევნილი,
 მახრჩობს საკუთარი თავის უმწეობა,
 სული მეხუთება, სისხლად დადენილი!

ა ნ ნ ა

* * *

საღამოს შუქი, ყრუდ სევიდანი
 ნოტიო აპრილს მხარდამხარ მისდევს,
 თუქრა, ეს მოსვლა იყო გვიანი,
 მაინც მიყვარხარ, ისევ და ისევ!
 როგორც ბავშვობის ლურჯი რვეული, –
 სული სავსეა ლურჯი ლექსებით...
 და მე, გრძნეული და მთვარეული,
 კვლავ არარსებულს ვეაღერებნი.
 ო, მაპატიე ნარსული, რადგან
 მზეს მჭმუნვარებით ვზანდი იარემს,
 ეს აღსარების წუთებერ დადგა, –
 შენს ნარვლად, სხვები რომ ვაღიარე...

ა ს მ ა ც ო გ ა

* * *

რხოვრებამ მასნავლა: უბრალოდ, გონებით
 უფლისკენ მიმავალ ბილიკზე შევდექი,
 ფუჭი მღელვარებით რას არ ვიგონებდი, –
 შორს, იმ წრუ განგაშის უსაგნო შედეგი!
 და როს რეჩხლისფერად იღვავებს რირეული,
 ხევი აშრიღლებს ყვავილთა მარაოს, –
 რხოვრება ლალი და რხოვრება ძირძველი
 ხმაურით მახსენებს – ტკივილი კმარაო...
 ხვადი კაჭასავით ზანტად იზმორება
 საღამო, ხელისგულს მილოკავს კრუტუნით.
 ლექსებით ვბრუნდები, ოქროსფერ ზოღებდად
 ირთვება სამყაროს გარშემო უყუნი...
 უზადო სიჩუმის დამრღვევი, ხანდახან,
 იჭრება ფრინველთა ყრუ გადაძახილი...
 და უკვე არ ვიერი, ჩემს შემდეგ სადა ხარ? –
 ჩემი გულგრილობის მორჩილი სამხილი...

იუმორესია (? !)

ელბრა ველაძე

ლ(ორთა)ნ ბრძოლა

ვინმე იფიქრებს, ავტორს თემა გამოლოცია და კალმის სამიზნედ საწყალი წხოველი ამოურჩევიაო. აბა, რას ამბობთ! სანერ თემას ჩვენს ქვეყანაში რა გამოლოცვს და, მითუ-მეტეს, - სოფელში!

ქვიშხეთი რომ დიდი ისტორიის სოფელია, არახალია, დაუსრულებ-ლაღ შეიძლება, წერო და წერო... დაინსუ ანაშიძე-სუმბათაშვილებით, გააგრძელო სულმნათი დომიტირი ყიფი-ანით, იზრუნე იმათი შთამომავლების გარშემო და შემდგომ, ქვიშხეთის შთაგონებით კალამამეტყველებული მწერლების შესახებ წერე დაუს-რულებლივ, ვიდრე იმ უკანასკნელ სტუმარზე არ დანერ, რომელმარ

ყველაზე ზოლოს შემოალო ქვიშხეთის მწერალთა დასასვენებელი სახლის, ან, თუნდაც, კერძო ზინის კარი და აღფრთოვანებულმა ნარმოსტქვა - აი, სოფელი!

ახლა მე ვწხოვრობ „აი, სოფელში“ და, რადგან წხოვრება ჯახირია, ვჯახირობ. ხან ვბრძვი, ხან მებრძვიან, ხან კიდევ-ორივე ფრონტს ვაჩერებ და მუხას ვემონები, რომელივ თავის კუთვნილ დროს ისე ითხოვს, თითქოს დედის მურლიდან გავრიგებოდე.

წხოვრება ჯახირი და ბრძოლაა-მეტეი, პრობლემებს ისე შევჩვიეთ ქართ-ველები, რომ არ გვქონდეს, ვუძებთ, მაგრამ, იმ ამბავმა, ახლა რომ უნდა გიაშროთ, დამარბმუნა, რომ თურმე, აქამდე არასოდეს არ უნდა მეტქვა ეს რა ვნახე და გადავიტანე-მეტეი!

2014 წლიდან ქვიშხეთს წყალიდობა „შემოეჩვია“. (არამარცო ქვიშხეთს!) ყველაზე უხუცესსარ არ ახსოვს აქ, მსგავსი რამ. რა მიზეზს არ ასახელებენ: ეს, ტყის გაჩეხვაო, ეს, გვირანბის გავრაო, ეს, წოდვის ტრიალი დედამინაზეო და ა. შ. ასე იყო თუ ისე, 2014 წლის 13 აგვისტოს რაჟ ჩვენ დაგვემარ-თა, მტრისას! კოკისპირულმა ნვიამ, რომლის მსგავსიერ ჯერ არ გვინახავს, მდინარე „შოლისპირელები“ კი არ დაგვეტორა, - ნაგვლკა!!! მთანმინდის კალთებიდან დაშვეწულმა წყალმა ჯერ კოშკისუნელები „მოინახულა“, შემდგ ჩვენკენ დაეშვა და რაჟ აქ მოხდებოდა ადვილი ნარმოსადგენია. ყველა მხრი-დან წყალი გვიტედა! ენა ადვილად იტყვის და, როგორი დასანახი იქნებოდა წყლით სავსე სახლი, მწყობრიდან გამოსული ტექნიკა, დაშლილი ავეჯი და ზედ გადაქსელილი ჩვენი ნერვები!.. მიუხედავად ამხელა ზარალისა, შოლის წყლის წყალბად მივიჩნიე ის ფაქტი, რომ ათწლიან გეგმაში ჩასმული და ჯერარ განუხორციელებელი რემონტი, შედგა!..

- ასეთი რამ საუკუნში ერთხელ შეიძლება, მოხდესო - დასაკვებს ჩვენმა ხანდაზმულებმა და ვიფიქრე, საუკუნის შემდეგ წყალს ისეთი მდგომარეო-ბა დახვდება, თვითონ გაიქრევა-მეტეი. 2016 წლის 4 ივნისს, ამორგებულმა წყალმა კოჭებზე რომ გადამარა და მიბრძანა, სახლისკენ გამატარეო, ჯერ საუკუნე ხომ არ გასულა, რა უნდა დამკლოს-მეტეი, თავისუფლად შევუძვი. შევუძვი და... ისევ გაივსო ოთახები!.. წყალმა წყლის სისტემა დააზიანა და, ამ მდგომარეობაში, ჭის რვი წყლით, ტექნიკის გარეშე, ახლოზღების დახ-მარებით, ისევ დავზრუნდით სახის მდგომარეობას.

ესეჟ შენი საუკუნის მოვლენა!

ეს კიდევ არაფერი! 2018 წლის ახალი წელი ნვიამ მოგვილორა. იან-ვრის ნვიებმა ყველა და, მათ შორის, ჩვენი ზებოჯ დაარბმუნა, აღარავინ და არაფერი თავის ჭკუაზეო. იანვარში ასეთი ნვიამ ვის გაუგონიაო?... ერთ საღამოსარ, 10 იანვარი რომ ლამდებოდა, საქონელს ზავა თივით გაუვსო ზე-ბომ, ლორებს და ქათმებს კარი გადაურაზა და, იმ იმედით, რომ დილამდე იქ ჩასვლა აღარ დასჭირდებოდა, მშვიდად მოეწყო ტელევიზორთან სერი-ალის საყურებლად. მე კომპიუტერთან ვზივარ და ჩემი ახალი კრებულის რედაქტორს ვესაუბრები. მიუღლიე სამსახურშია, დილამდე ვერ მოვა, თუმარ, ნვიით შეშფოთებული, ხშირად მირეკავს - გახედეთ, კალაპოტი არ გაივსოს და წყალი ეზოში არ გამოვიდესო (მდინარე შოლა ჩვენს სახლს ესაზ-ღვრება). კიდევ ერთხელ ვამონებ, ვხედავ, კალაპოტი რომ შეივსოს, ერთი მეტრი სიმაღლე კიდევ სჭირდება. ე. ი. წყლის გადმოსვლა გამოირეხულია. მიუღლიესარ ვამშვიდებ და ჩემს საქმეს ვაგრძელებ.

ნახევარი საათიერ არ იყო გასული, რომ კარი გავაღე და პირუტყვის გან-წირულ ზღავილთან ერთად, ხიდაზე მდგომი მეზობლის ხმა გავიგონე: „გა-მოხედეთ, დაისჩო საქონელი!..“ „ვაიძე!“ - აღმომხდა. ზოსლისკენ გავიქერი. სადგომი მდინარის პირას, ოფნავ დაქანებულ ადგილზე დგას. სახლიდან ხუთი ნაბიჯის გადადგმა და... „ბოტები“ წყლით გამეცხო. ზოსლის კარი რომ შევადე, წყალი თითქმის წელამდე მწვდებოდა. რა დამავინცებს საბრალო პირუტყვის მხერას - გვიძველიე, ეს რა ხდება ჩვენს თავსო! - თითქოს მიუზნებოდნენ.

რა ვქნა ახლა? ჭაჭუებს ვხსნი და თან ვფიქრობ. მინ არე მიუღლიე, არე ვაუბრე, ზებო რას მიშველის? რძალი ანიოკებულ ზავშვენს ამშვიდებს. ლა-

მის 11 საათია. გზაზეერ აღარავინ ჩანს. გარშემო ყველა ჩემს დღეშია. ყველა თავის გასაჭირშია... აქეთ ლორები ჭყვიტინებენ, აღბათ, წყალმა გადაურა... შიშია ამიტანა და ჩემთვის უჩვეულო, ხმამალალი ხმით ვიყვირე: „გარეთ თუ ვინმე ხართ, მიშველიეთ!!!“ ამასობაში, საქონელი სამშვიდობოს, სახლის ეზოში გამოვრეკე, მაგრამ ლორები?! დედა ლორი და შვიდი ზურვაკი მარტომ როგორ გამოვიყვანო? სალორეში სინათლეერ არ არის!.. ამ განსრფელში მოფს ხუთიოდე მეზობლის ზიჯის გამამხსენებელი ხმა შემომესმა. ერთ-ერთი ჩვე-ნი სოფლის დეპუტატია. აქვე წხოვრობს, მაგრამ ისეთ ადგილზე, წყალი არ „წყალობს“. თვითონარ გაორებულია: კალაპოტი შევსებული არ არის და აქ, წყალი საიდან გამოვიდოდა?! - უკვირს და თან ზურვაკებს აწვდის ზიჯებს. ისინი - ერთმანეთს და აივანზე აპყავთ აკანკალებული, სირვივგან განთილე-ბული გოჭები. დეპუტატი მესვენება: ნადი, ძალიან რვი წყალია, გარვიდებო. როგორ დავტოვო? მეშინია, ლორმა არ დაკნინოს მისთვის ურხო.

ჯერი დედა ლორზეა. ლია კარში დგას და ყოველთვის დაზლა დაშვეწული, პანტურა ყურები დინგთან ერთად, მალლა აურქვეტია და არ იძვრის. - ქურა, ქურა, - ვუხმობ. არაო, ყურებს და დინგს აქნევს... იმარჯვეს ზიჯებმა, რო-გორე იქნა, ლორი გამოადგეს, მაგრამ ზურვაკის ხმა რატომღარ, ისეც მესმის სალორიდან. წყალში ხელი მოვადფურე და... საწყალი, წყალს რომ თავზე გადაუვლია, კედელზე სიმაღლით აკრულა, დინგი აენია, რომ ესუნტქა. ისიერ გადავარჩინეთ! (ესეჟ ჩვენი სანაშენო ლორები!) საქათმის კარი გამოვალეთ, ყველაზე მაღალ ქანდარაზე ასკუპებულიყვენ ფროსნენი და წყალი ვერ სწვდებოდა. აღარ ავაფორიანქეთ და დავტოვეთ განსარფელის მოლოდინით სავსენი. (როტა მათარ ხომ უნდა ენერვიულათ!)

ამასობაში, შვილი და სიძერ მოვიდა. საქონელი და ზურვაკები მე-ზობლებთან დავაბინავეთ. დედა ლორი კი, სახლის პირველი სართულის აივანზე გავაბინავეთ და რკინის მძიმე, გრძელი სკამით გადავლობეთ აივანი.

იანვრის წყლით გათომილი სხეული ზნედიანვიით მიწახვანებს. კბილს კბილზე ისე მარეძინებს, ვირი, ასე თუ გაგრძელოდა, დილამდე არრერთი კბილი არ შემრჩება.

- რა ხდება, როგორ ხართ? - ჩემი მიუღლიე რეკავს.
- ასე იყავი შენ, ახლა მე რომ ვარ! - ხმის კანკალით ვუყვები, რარ მოხდა.

- ხომ გითხარით, ყურადღებით იყავით-მეტეი!.. - აქეთ მიტევეს.
- ზიჯო, კალაპოტზე არ გადმოსულა წყალი, ზურვიდან მოვარდა!
- ოხ!.. - ეს „ოხ“ უკვე არ ვირი, ვისი მისამართით იყო.

არე რეელი აზაზანა მშველის, არე რარევის ჩაი, სხეულს ვერ ვითბობ... დალილილ-დაქანრული მივდივარ სალოლაძე. უკვე საკმაოდ გვიანია. ფიქრის თავიერ აღარ მაქვს.

ის იყო, ოფნავ ჩავთბი, თვალები მივლოლე და... ურნაური ხმა რამდენ-ჯერმე განმეორდა. სხვა რა გზა იყო, აივანზე გავვი. ლორს რკინის სკამი გამოიზრუნებია და დინგით გადადის საგნიდან-საგანზე. დავარბუნე ძველ ადგილზე და სკამიერ ისევ მივადგი იმ იმედით, რომ გამომრბუნებას აღარ იკადრებს. ვნვები და ვნატრობ, აღარაფრმა დამიფრობოს სიმშვიდე. მეძინე-ბა, მაგრამ რა დამძინებს! მესმის, როგორ ურტყამს ლორი დინგს აივანის თუნქს. მერე - სკამს... სმენა დავძაბე, ვითომ, გამოვა? ვერ გამოვა, ვი-მეღოვნებ. ხმა შეწყდა. გვარდი ვირვალე, მარჯვენა ხელი, ჩვეულებისამებრ, საფეთქელთან დავიდე, ღრმად ამოვისუნტქე და თვლი დავხუყე. რაღარ ხმები კი მესმის, მაგრამ ფარხუს ჰგავს. მშვიდად ვარ, რადგან ყველა კარი ჩა-კეტილია. ასე, რომ...

ხმები არ წყდება... შესაბამისად, მეე ვიძაბები. მეჩვენება, თითქოს ლორი ფანჯრიდან მიფვლოთვალებს! ფარხუნი გრძელდება. მინდა, ნამოვდეგე, მაგრამ თავი მაქვს დამძიმებული. ვდეგები. სამზარეულოსკენ მივდივარ... კარი შე-ვალე, ხელის რურებით სინათლე ავანთე და... აღარე ყვირილის თავი მაქვს, აღარე - შერხადების... იატაკზე ფეკვივით მიმობნეულ ზოსტეულში ფეხის დასადგმელ ადგილს ვათავისუფლებ და წყალში ნახარხარებ, გაფითქინებულ ლორს ჭავარს კი არ ვთხოვ (რწყილივით), არამედ - სიმშვიდეს და ძილის უფლებას. - გადი, რა, ქურა, გადი!.. ქურა მიჯერებს. 150 კგ-იან სხეულს ისე მიაქანავებს, თითქოს პოდიუშია. ჭანდარას! სამზარეულოს კარი კვლავ ენიანი საკეტი ჩავკედე და აივანზე მდგარი მაგიდა გარედან მივადგი კარს. იაროს ახლა აივანზე, ეზოში, ჩიჩქოს, თხაროს, რარ უნდა, ის ქნას, ოღონდ აქ, სამზარეულოში წყლარ შემოვა... ამ იმედით ვბრუნდები ოთახში. თავს ვდებ თუ არა ზალიში, მაშინვე ვგრძობ, როგორ მოდის თეთრი ზურუსი, წელ-წელა ვეხვევი მასში და საღარე, ღრუბლებში მივრურავ...

რახ! რახ! რახ! - ღრუბლიდან დაზლა მექარება ვიღარ, მაგრამ მე ისევ ვებლაყვები. იქ მინდა, სიმშვიდე მინდა, ფრენა მინდა!..

რახ! - ისევ ჩამესმის და უკვე ვფხიზლდები. ნუთუ, ისე?! საათს მვეხდე. სამის ნახევარია! ღმერთო, რა დაგიშავე!!! ლორი ისევ სამზარეულო-შია. სხვა რა ძალია! ვდეგები, გავდივარ და... სამზარეულოს თეთრი ფარდა ლორს ფატასავით აქვს თავზე გადაფენილი და პატარაძალივით „ტრიპლებს“. გვერდულად ისე გამოხედა, თან ისეთი გაორებით, რომ სიმწრით გამეურინა...

11 იანვარი თინდებოდა. 2018 წელი.

P.S. წყლის უკვე დაეკლო. ქურა-ქურათი მივარლე თავის სადგომამდე და კარი გადავურაზე.

ამბავი ნამდვილია და ეჭვს არ ექვემდებარება.

პოეზია

შიო ლალუაშვილის დებიუტი ჩვენს გაზეთში 2015 წელს შედგა. ამჟერად, ახალგაზრდა ავტორი განსხვავებული პოეტური პულსაციით წარსდგება ჩვენი მკითხველის წინაშე.

შიო ლალუაშვილი

* * *

მე უნინ ვფიქრობდი, რომ ყველა სხეული,
სახლი, მთები და მეტროსადგურები
აბსტრაქტული რენები იყო,
შემდეგ ვისწავლე, თუ როგორ უნდა იმოძრაო ისე,
რომ სხვებმა ვერ შეგამჩნიონ.
შენ უნდა დაუძვრე ჯაჭვებს, რომლებითაა
რელსებზე მიგანებს, მაგრამ არ უნდა დანსვიტო ისინი,
უნდა შექმნა ილუზია,
რომ ყველაფერს მარტივად გართვი თავი.
ყველაფერი გარემოებებთან ერთად მოდის და
მზის ჩასვლის შემდეგ მთავრდება,
სხვანაირად უსაფრთხოებას ვერ დაიწვ...
დახორე კედლებზე არსებული შენივე ჩრდილები,
რომლებიც ხელოვნურმა ნათურამ წარმოქმნა,
შემდეგ დატოვე ოთახი და
ელოდე ჩრდილების ხრინის სუნს.
თუ მართლა იგრძნობ რამეს,
ჩათვალე, რომ ღმერთს აწყენინე,
თუ ვერაფერს იგრძნობ,
ესე იგი, ღმერთი თვითონ ხარ!
მზერა, პარაშუტები, ზუსტები...
ნუ ჩააძლევ ყველა გამვლელს,
ვინც თვალს ვერ გისწორებს, – მათი ზრალი არ არის
შენი გამყინავი მზერა,
თუმცა, იფიქრე, ლურჯი პარაშუტები
ეშვებიან ჩვენს პლანეტაზე
და ეს, რალაერთ ნაგავს დესანტის ჩამოსხმას,
უნდა გაუფრთხილოდე, ყოველი შემთხვევისთვის,
და თანაურ, არჩერთი შემთხვევისთვის.
ყოველი მათგანი შეიძლება არ გაისხნას,
მაგრამ ისინი არ აგვრდებიან ჩვენ,
თუნდაც იყვნენ დახორცილები.
ყველას დამარხვა ჩვენ მოგვინებს
ნუ დავტოვებთ მათ თვლებს გახელილს.
და როცა დადგება დრო, რომ გადავხსნათ მინები,
ნუ გავატარებთ დიდ დროს ლოყვებში,
მათ ეს არ დაუძახებიათ და
არც ჩვენ დაგვიძახებიათ ლოყვაში დროის ფლანგვა.
ნამი უკვე იყო, ნუთები კიდევ გრძელდება,
ესეც ერთ-ერთი რაკურსია.
ლურჯი პარაშუტები კი, შესაძლოა,
კიდევ ერთი ჰუმანიტარული დახმარებაა,
ან ზავშეშების მიერ გაშვებული ლურჯი ზუსტები.

გათინება

მე ვიხილე, როგორ თენდებოდა დედამინაზე
და კარი მივხსურე.
ელექტრო მონსტრობები იყენებდნენ ადამიანებს
და არ აძლევდნენ მათ მოგზაურობის საშუალებას.
სალამობით კი ეკლესიები იკეტებოდნენ
შემდეგ ათასწლეულამდე.
მე ისევ სიჭკვიანით ვთამაშობდი და
საბოლოოდ, ესეც მომბეზრდა,
როგორც გაუთავებელი სეირნობა ლამის ქალაქში.
მე ვიხილე, როგორ რდებოდა შეშლილი ქიმიკოსები
თავიანთ ახალ გამოგონებებს.
ვიხილე, როგორ ურევდნენ ერთმანეთში
ორ სხვადასხვა ფერის სიხეს
და როგორ ქრებოდნენ ადგილიდან...
ყველაფერი ძალიან სწრაფად მოხდა და თვალის
მიდევნება ვერ შევძელი.
ელექტრო მანქანებმა თავზე გადამისვეს ხელი
და მეტალის ზურგი შემაქრიეს.
ისევ და ისევ, თენდებოდა დედამინაზე და
სექსუალურ სათამაშოებს ისევ აუტორობოვებდა აჭობა.
როგორც დროის გარეშე მყოფ ადამიანებს შეეფერებათ,
ყველაფერი სწორედ ისე მოხდა.
მე ვიხილე მესამე პირში ჩემი გაქრობა
და თვალები გავახილე,
მერე კი ვაკეთდი ქუჩას გადასასვლელი ხიდის საშუალებით,
რომ თავი დაწულად მეგრძნო.
ეს უკვე რეალობაა:
მე ვხედავდი, როგორ თენდებოდა დედამინაზე
და მაინც ვკეჭავდი კარს...

* * *

ჩვენ ყველაფერი გვასწავლეს, წერა და კითხვა,
და დადგა ჩვენი ჯერი, გვერდა და ძალები
კოსმოსში და დედამინაზე,
წყალში და ხმელეთზე.
საბოლოოდ კი, ლექსებმა გამოამაძრეს,
ბოლომდე ამოხაპეს წყალი ჩემი ორგანიზმიდან
და გვალვებმა კანი დამიხეთქეს.
ისიერ არ ვიყრი, რით შევივსო თავი
და ვხვდები, პოეზია წყალია,
მასაერ აქვს აგრეგატული მდგომარეობა და
ჩემში ბრუნავს,
მაშრობს და მავსებს.

* * *

ღმერთო, მაჩვენებ სარკმელს
ამ პერმეტულად დახუფულ ტრანსპორტში?
მამინ, ისიც მითხარი, როგორ გავიგნო გზა
ამ სარკმელამდე.
ჩემი საშინელებათა სიზმრები
შენი სამართლიანობის ამოძახილია,
ჩემი უთქმელი თვალები
„პოსტ-ფაქტუმ“ ამბების შეწობაა.
ყველა, ვისაერ აქ ხედავ, ძეა შენი
და ეს გადაღლილი სახეები უკანასკნელად
ამოფრქვეული ვულკანებია.
მძიმე ტომრებით, სამუშაო იარაღებით, ჩვილებით ხელში,
ყველა იქ მოდის, სადაც ჰგონიხარ,
სადაც დახვდები, როცა მათი სადგურები
ჰორიზონტს შეავსებენ...
მე დავინახე წვიმიან ამინდში,
როგორ გადაიკვეთა ღერძულა ხაზი
და მივხვდი, მიზნამდე ვლარ მივალწვედი. –
მარშრუტი შეიწვალა...